

Briselē, 2022. gada 30. maijā
(OR. fr, en)

9374/22

LIMITE

JAI 700
COPEN 204
DROIPEN 66
ENV 465
CODEC 765

**Starpiestāžu lieta:
2021/0422(COD)**

PIEZĪME

Sūtītājs:	Prezidentvalsts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Iepriekš. dok. Nr.:	9146/22
K-jas dok. Nr.:	14459/21 + COR 1 + ADD 1 + ADD 2 REV 1 + ADD 3
Temats:	Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva, ar ko paredz noteikumus par vides krimināltiesisko aizsardzību un ar ko aizstāj Direktīvu 2008/99/EK – daļēja vispārēja pieeja

a) Ievads

Komisija 2021. gada 15. decembrī iesniedza priekšlikumu direktīvai par vides krimināltiesisko aizsardzību ¹. Šis teksts, kad tas būs pieņemts, aizstās Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra Direktīvu 2008/99/EK par to pašu tematu ².

¹ COM(2021) 851 final. 14459/21 + COR 1.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/99/EK (2008. gada 19. novembris) par vides krimināltiesisko aizsardzību (OV L 328, 6.12.2008., 28.–37. lpp.).

Direktīvas priekšlikuma mērķis konkrēti ir paredzēt noteikumu minimumu attiecībā uz noziedzīgu nodarījumu definēšanu, visnotaļ plaši atjauninot un papildinot iepriekš minētajā 2008. gada direktīvā paredzēto noziedzīgo nodarījumu sarakstu, kā arī pirmo reizi šajā jomā saskaņojot sankciju apmērus.

Šo "nodarījumu/sankciju" bloku papildina procesuālais bloks, kas ietver noteikumus par iesaldēšanu un konfiskāciju, noilgumu, krimināltiesību piemērošanas jurisdikciju, to personu aizsardzību, kuras ziņo par nodarījumiem pret vidi vai palīdz izmeklēšanā, vai attiecīgās sabiedrības tiesībām piedalīties kriminālprocesā. Visbeidzot, lai nodrošinātu teksta optimālu piemērošanu, to papildina panti par piešķiramajiem finanšu resursiem, profesionālo apmācību, koordināciju starp attiecīgajām dalībvalstu kompetentajām iestādēm, valsts stratēģijas īstenošanu iepriekš minēto nodarījumu apkarošanai un efektīva statistikas instrumenta izstrādi.

Lai uzsvērtu ar vides krimināltiesisko aizsardzību saistīto problemātiku, prezidentvalsts 17. un 18. maijā Marselā rīkoja konferenci, kurā pulcējās tiesneši, tiesībaizsardzības amatpersonas, diplomāti, praktiķi, ierēdņi, akadēmisko aprindu pārstāvji un pilsoniskā sabiedrība no visas Eiropas Savienības.

Padomē prezidentvalsts kopš 2022. gada janvāra ir organizējusi deviņas darba grupas, no kurām trīs tika organizētas TI padomnieku sastāvā, lai risinātu sarunas par šo tekstu. Prezidentvalsts izvēlējās galveno uzmanību diskusijās pievērst astoņiem no 29 teksta pantiem: tiem, kuri attiecas uz noziedzīgu nodarījumu definējumu, un tiem, kuri attiecas uz sankciju noteikšanu.

Pēdējo darba grupu laikā un pēc rakstiskas apspriešanās kļuva skaidrs, ka kvalificēts dalībvalstu vairākums uzskata, ka noziedzīgu nodarījumu definīciju varētu stabilizēt, taču arī tas, ka dalībvalstīm jautājums par sankciju noteikšanu ir jāizskata padziļinātāk.

Līdz ar to prezidentvalsts iesniedz Ministru padomei, no vienas puses, daļējas vispārējas pieejas pieņemšanu attiecībā uz noziedzīgu nodarījumu definīciju un, no otras puses, jautājumus par sankciju noteikšanu.

b) Vērienīga daļēja vispārēja pieceja

Tieslietu ministriem iesniegtā daļējā vispārējā pieceja attiecas uz direktīvas 2. pantu (izņemot jēdziena "cietušais" definīciju un attiecīgās sabiedrības definīciju, kas attiecas uz noteikumiem, kuri vēl nav apspriesti), 3. un 4. pantu un saistītajiem apsvērumiem (skatīt tekstu pielikumā). Tie attiecas uz šādiem punktiem:

- nosacījums, ka rīcībai ir jābūt nelikumīgai, t. i., nepieciešamība identificēt iepriekš vides tiesībās pastāvošu pienākumu vai aizliegumu; šis nosacījums ir būtisks, jo tas nodrošina, ka vides krimināltiesības saskaņā ar attiecīgās nozares regulējumu nav autonomas tiesības;
- tas, lai amatpersonai, kurai ir atļauja vai administratīva atļauja, netiktu piemērota sistemātiska nesodāmība;
- labāka katra nodarījuma materiālā elementa definīcija, cita starpā:
 - īpaša uzmanība tiek pievērsta konkrētu nelikumīgu vai neatļautu projektu izpildes pārkāpumiem saistībā ar to ietekmi uz vidi vai tādās jomās kā kuģu pārstrāde, kuģu radītais piesārņojums, savvaļas dzīvnieku vai augu sugu aizsardzība, vai arī invazīvu svešzemju sugu, kas rada bažas, regulējumu;
 - pamatnostādņu izstrāde, lai palīdzētu izmeklēšanas dienestiem un tiesībsardzības un tiesu iestādēm, kad tās izvērtē nodarītā kaitējuma būtiskumu vai kāda apjoma nebūtisko raksturu;
 - to noziedzīgo nodarījumu identificēšana, kas ietver ne tikai tīšu rīcību, bet arī izdarīšanu vismaz rupjas nolaidības dēļ.

Diskusijas bija intensīvas, un katrai delegācijai bija nepieciešama ļoti stingra koordinācija starp ministrijām, jo īpaši starp tieslietu, iekšlietu un vides ministrijām. Debates bija bagātīgas, jo īpaši to rīcību skaita, daudzveidības un tehniskā rakstura ziņā, par kurām nosakāma kriminālatbildība.

Šī daļējā vispārējā pieeja veido spēcīgāku un drošāku pamatu noziegumu pret vidi apkarošanai. Salīdzinot ar 2008. gada direktīvu, šī daļējā vienošanās ļauj nodrošināt turpmāko:

- to noziedzīgo nodarījumu, par kuriem nosakāma kriminālatbildība, skaita palielināšanu no deviņiem, kā to paredz 2008. gada direktīva, līdz divdesmit noziedzīgajiem nodarījumiem saskaņotajā tekstā. Tas paplašina to noziegumu diapazonu, pret kuriem iespējams vērsties, kas, savukārt, lielākā skaitā gadījumu ļaus veikt kriminālvajāšanu;
- tādu jaunu videi nodarītā kaitējuma veidu ņemšana vērā kā, piemēram, nopietni ES ķīmisko vielu tiesību aktu pārkāpumi, nelikumīga ūdens ieguve, nelikumīga kokmateriālu tirdzniecība vai piesārņojošu kuģu nelikumīga pārstrāde. Tādā veidā tiek rasta atbilde uz bažām, ko bieži pauž vides speciālisti, un ES tiesību akti tiek pielāgoti jaunajām vides problēmām, kas parādās;
- strikta un detalizēta tās rīcības definīcija tiesību akta tekstā, par kuru nosakāma kriminālatbildība, bez atsaucēm uz pielikumiem, piemēram, iepriekšējās, t. i., 2008. gada direktīvas pielikumiem. Tas ļaus sekmēt to, lai praktiķiem būtu tūlītēja izpratne par šādu rīcību, un atvieglos piemērošanu;
- kriminālatbildības noteikšanu par mēģinājumu iesaistīties kādās no šīm darbībām, kas ir jēdziens, kurš 2008. gada direktīvā nebija iekļauts;
- tādu noteikumu pieņemšanu, ar kuriem precizē transversālus jēdzienus, kas ir būtiski, lai praktiķi varētu īstenot tiesībaizsardzību, piemēram, jēdziens "būtisks kaitējums videi".

c) Jautājums par sankciju noteikšanu – turpinās aktīvas diskusijas

Prezidentvalsts ir ņēmusi vērā dalībvalstu vēlmi turpināt debates par sankciju noteikšanas jautājumu. Lielākā mērā nekā jebkurā citā materiālo krimināltiesību instrumentā šis jautājums ir īpaši problemātisks, jo, lai konstatētu jebkuru noziedzīgu nodarījumu, ir vajadzīgs konkrētas nozares regulējuma pārkāpums. Tāpēc saikne starp kriminālsodiem un administratīvajiem sodiem ir svarīga problemātika.

Turklāt diskusijas iezīmēja divi temati:

- no vienas puses, tiktāl, ciktāl daži nodarījumi, kas skar vidi, bieži ir radušies rupjas nolaidības dēļ, Eiropas Komisija ir ierosinājusi brīvības atņemšanas sodu minimālu saskaņošanu fiziskām personām, ja konkrēti pārkāpumi ir izdarīti vismaz rupjas nolaidības dēļ un ir izraisījuši vai var izraisīt kādas personas nāvi vai smagus miesas bojājumus;
- no otras puses, tiktāl, ciktāl noziedzīgus nodarījumus pret vidi bieži ir izdarījušas juridiskas personas, Eiropas Komisija ir ierosinājusi mehānismu, saskaņā ar kuru tiktu precīzi saskaņoti naudas sodi – gan krimināltiesiski, gan bez krimināltiesiska rakstura – , kas piemērojami šādām juridiskām personām par to izdarītiem tīšiem noziedzīgiem nodarījumiem. Šādu mehānismu pirmo reizi izmantotu Eiropas materiālo krimināltiesību instrumentā. Līdz šim pieņemtajos instrumentos saskaņošana aprobežojas ar prasību dalībvalstīm paredzēt efektīvas, samērīgas un preventīvas sankcijas.

Šie jautājumi tika intensīvi apspriesti diskusiju laikā. Tā kā tehniskie un juridiskie aspekti jau ir aplūkoti, prezidentvalsts vēlas tieslietu ministriem uzdot divus politiskus jautājumus par šo tematu, lai tā savu darbu varētu turpināt, ņemot vērā minētajā Padomē apkopotās pamatnostādnes.

d) Nobeigums

Ņemot vērā minēto, Pastāvīgo pārstāvju komiteja tiek aicināta

1. apstiprināt daļēju vispārēju pieeju attiecībā uz direktīvas 2. pantu (izņemot jēdziena "cietušais" definīciju un attiecīgās sabiedrības definīciju, kas attiecas uz noteikumiem, kuri vēl nav apspriesti), 3. un 4. pantu un saistītajiem apsvērumiem (skatīt tekstu pielikumā);
2. ieteikt Padomei apstiprināt šo daļējo vispārējo pieeju;
3. ieteikt Padomei atbildēt uz šādiem jautājumiem:
 - a) Vai jūs atbalstāt to, ka – attiecībā uz fiziskām personām – tiktu veikta brīvības atņemšanas sodu minimāla saskaņošana, ja noteikti noziedzīgi nodarījumi ir izdarīti vismaz rupjas nolaidības dēļ un ir izraisījuši vai var izraisīt kādas personas nāvi vai smagus miesas bojājumus?
 - b) Vai jūs atbalstāt to, ka – attiecībā uz juridiskām personām – tiek saskaņoti gan krimināltiesiski naudas sodi, gan naudas sodi bez krimināltiesiska rakstura par tīšiem noziedzīgiem nodarījumiem, ko izdarījušas minētās juridiskās personas? Ja atbilde ir "jā" – vai, Jūsaprāt, ir pieņemama uzliktā naudas soda summas indeksācija līdz procentuālai daļai no šīs juridiskās personas apgrozījuma?

[Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

**ar ko paredz noteikumus par vides krimināltiesisko aizsardzību un ar ko aizstāj
Direktīvu 2008/99/EK**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 83. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ³,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. panta 3. punktu un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 191. pantu Savienība ir apņēmusies nodrošināt augstu vides kvalitātes aizsardzības un uzlabošanas līmeni.

³ OV C ..., ..., ... lpp.

- (2) Savienība joprojām ir norūpējusies par noziedzīgu nodarījumu pret vidi skaita pieaugumu un to sekām, kas mazina Savienības vides tiesību aktu īstenošanas rezultativitāti. Turklāt šo noziedzīgo nodarījumu mērogs arvien biežāk pārsniedz to dalībvalstu robežas, kurās šie nodarījumi ir izdarīti. Šādi noziedzīgi nodarījumi rada apdraudējumu videi, tādēļ uz tiem ir atbilstīgi un iedarbīgi jāreaģē.
- (3) Spēkā esošās sodu sistēmas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/99/EK ⁴ un vides nozaru tiesību akti nav nodrošinājuši pietiekamu risinājumu visās vides politikas jomās, lai panāktu atbilstību Savienības tiesību aktiem vides aizsardzības jomā. Atbilstība ir jāstiprina, paredzot kriminālsodus, kas apliecina kvalitatīvi atšķirīgu sabiedrisko nosodījumu salīdzinājumā ar administratīviem sodiem.
- (4) Būtu jāuzlabo rezultatīva noziedzīgu nodarījumu pret vidi izmeklēšana, kriminālvajāšana un iztiesāšana. Direktīvā 2008/99/EK izklāstītais noziedzīgu nodarījumu pret vidi saraksts būtu jāpārskata un būtu jāpievieno noziedzīgu nodarījumu papildu kategorijas, kuru pamatā ir visnopietnākie Savienības vides tiesību aktu pārkāpumi. Būtu jāpastiprina noteikumi par sankcijām, lai palielinātu to atturošo ietekmi, kā arī izpildes panākšanas ķēde, kas ietver noziedzīgu nodarījumu pret vidi atklāšanu, izmeklēšanu, kriminālvajāšanu un iztiesāšanu.
- (5) Dalībvalstīm būtu jānosaka kriminālatbildība par noziedzīgu nodarījumu kategorijām un jānodrošina precīzākas noziedzīgu nodarījumu kategoriju definīcijas, kā arī jānosaka sankciju veidi un apmēri.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/99/EK (2008. gada 19. novembris) par vides krimināltiesisko aizsardzību (OV L 328, 6.12.2008., 28. lpp.).

- (6) Dalībvalstu tiesību aktos būtu jāparedz kriminālsodi par smagiem Kopienas tiesību aktu pārkāpumiem vides aizsardzības jomā. Kopējās zivsaimniecības politikas satvarā Savienības tiesību aktos ir paredzēts visaptverošs noteikumu kopums attiecībā uz kontroli un noteikumu izpildi saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1224/2009⁵ un Regulu (EK) Nr. 1005/2008 smagu pārkāpumu gadījumā, tostarp tādu pārkāpumu gadījumā, kas rada kaitējumu jūras videi. Saskaņā ar šo sistēmu dalībvalstis var izvēlēties starp administratīvo sodu un/vai kriminālsodu sistēmu. Saskaņā ar Komisijas paziņojumu par Eiropas zaļo kursu⁶ un ES Biodaudzveidības stratēģiju 2030. gadam⁷ dažas tīšas nelikumīgas darbības, uz kurām attiecas Regula (EK) Nr. 1224/2009 un Regula (EK) Nr. 1005/2008⁸, būtu jānosaka par noziedzīgiem nodarījumiem.]

⁵ Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 404/2011 (2011. gada 8. aprīlis), ar kuru pieņem sīki izstrādātus noteikumus par to, kā īstenojama Padomes Regula (EK) Nr. 1224/2009, ar ko izveido Kopienas kontroles sistēmu, lai nodrošinātu atbilstību kopējās zivsaimniecības politikas noteikumiem (OV L 112, 30.4.2011., 1.–153. lpp.).

⁶ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Eiropas zaļais kurss" (COM/2019/ 640 final).

⁷ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam. Atgriezīsim savā dzīvē dabu" (COM/2020/380 final).

⁸ Padomes Regula (EK) Nr. 1005/2008 (2008. gada 29. septembris), ar ko izveido Kopienas sistēmu, lai aizkavētu, novērstu un izskaustu nelegālu, neregistrētu un neregulētu zveju, un ar ko groza Regulas (EEK) Nr. 2847/93, (EK) Nr. 1936/2001 un (EK) Nr. 601/2004, un ar ko atceļ Regulas (EK) Nr. 1093/94 un (EK) Nr. 1447/1999 (OV L 286, 29.10.2008., 1.–32. lpp.).

- (7) Lai saskaņā ar šo direktīvu darbību uzskatītu par noziedzīgu nodarījumu pret vidi, rīcībai jābūt nelikumīgai saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, **kuru mērķis ir sasniegt vienu no Savienības vides rīcībpolitikas mērķiem un kuri ir pieņemti, it īpaši pamatojoties uz LESD 91., 114., 168. vai 192. pantu**, vai saskaņā ar valsts tiesību aktiem, administratīvajiem noteikumiem vai lēmumiem, ar kuriem īsteno minētos Savienības tiesību aktus. Būtu jānosaka rīcība, kas veido katru noziedzīgu nodarījumu kategoriju, un vajadzības gadījumā būtu jānosaka sliekšnis, kas jāsasniedz, lai par rīcību noteiktu kriminālatbildību. Šāda rīcība būtu jāuzskata par noziedzīgu nodarījumu, ja tā izdarīta ar nodomu, un dažos gadījumos arī tad, ja tā izdarīta **vismaz** rupjas nolaidības dēļ. Nelikumīga rīcība, kas izraisa cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus, būtisku kaitējumu videi vai ievērojamu būtiska kaitējuma risku videi vai ko citādi uzskata par īpaši kaitīgu videi, **arī būtu jāuzskata** par [...] noziedzīgu nodarījumu, ja tā izdarīta **vismaz** rupjas nolaidības dēļ. Šī direktīva neparedz ieviest jēdzienu "**vismaz rupja nolaidība**" attiecībā uz katru nodarījuma elementu, piemēram, turēšanu īpašumā, pārdošanu vai piedāvāšanu pārdošanai, laišanu tirgū un līdzīgiem elementiem. Šādos gadījumos dalībvalstis var ierobežot kriminālatbildību, attiecinot to tikai uz gadījumiem, kad jēdziens "**vismaz rupja nolaidība**" attiecas uz konkrētiem nodarījuma elementiem, piemēram, aizsardzības statusu,niecīgu daudzumu vai iespējamību, ka darbība var radīt būtisku kaitējumu. Dalībvalstis var brīvi pieņemt vai saglabāt stingrākus krimināltiesību noteikumus šajā jomā. Šajā direktīvā lietotie termini, ja vien tie šajā direktīvā nav skaidri definēti, būtu jāinterpretē attiecīgo tiesību aktu izpratnē un īpaši jāpiemēro konkrētai rīcībai, ja tie minētajos tiesību aktos ir definēti. Šī direktīva nemaina pienākumu ievērot pamattiesības un tiesību principus, kā nostiprināts LES 6. pantā, tostarp likumpārkāpumu un sodu tiesiskuma principu (*nullum crimen, nulla poena sine lege*).

- (8) Rīcība būtu jāuzskata par nelikumīgu arī tad, ja tā ir veikta saskaņā ar dalībvalsts kompetentās iestādes atļauju, bet šāda atļauja ir iegūta **cita starpā** krāpnieciski vai korupcijas, izspiešanas vai piespiešanas rezultātā. **Proti, šādas atļaujas esamība neizslēdz atļaujas turētāja kriminālatbildību, ja atļauja ir nelikumīga un tās turētājs ir zinājis par tās nelikumīgumu vai nav varējis par to nezināt. Turklāt, ja atļauja ir vajadzīga, tad tas, ka atļauja ir likumīga, neizslēdz atļaujas turētāja kriminālsodāmību, ja tas nepilda visus īpašos atļaujā paredzētos pienākumus vai citus attiecīgos juridiskos pienākumus, kas nav paredzēti atļaujā.**
- (8.a) Turklāt tirgus dalībniekiem būtu jāveic vajadzīgie pasākumi, lai ievērotu normatīvos un administratīvos aktus par vides aizsardzību, kas piemērojami, kad tie veic attiecīgo darbību, cita starpā pildot savus pienākumus, kā noteikts piemērojamajos ES un valstu tiesību aktos, procedūrās, kas reglamentē spēkā esošo atļauju grozījumus vai to atjauninājumus.
- (9) Vide būtu jāaizsargā plašā nozīmē, kā noteikts LES 3. panta 3. punktā un LESD 191. pantā, aptverot visus dabas resursus – gaisu, ūdeni, augsni, savvaļas faunu un floru, tostarp dzīvotnes – , kā arī pakalpojumus, ko nodrošina, izmantojot dabas resursus. **Dažiem noziedzīgiem nodarījumiem šajā direktīvā ir noteikts kvalitatīvs sliekšnis, paredzot, ka rīcība izraisa cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, ūdens kvalitātei vai augsnes kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem. Tā kā šāds kaitējums var negatīvi ietekmēt biodaudzveidību un ekosistēmu pakalpojumus, kvalitatīvais sliekšnis būtu jāsaprot plašā nozīmē, attiecīgā gadījumā ietverot būtisku kaitējumu faunai un florai, dzīvotnēm un pakalpojumiem, ko nodrošina, izmantojot dabas resursus.**

- (9.a) Citu nodarījumu starpā šajā direktīvā ir definēts nodarījums, kas saistīts ar tāda produkta laišanu tirgū, pārkāpjot aizliegumu vai citas vides aizsardzības prasības, kura plašākas izmantošanas rezultātā gaisā, augsnē vai ūdenī noplūst, tiek emitēts vai ievadīts tāds materiālu, vielu vai jonizējošā starojuma daudzums, kas izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, ūdens kvalitātei vai augsnes kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem. Šajā kontekstā "plašāka izmantošana" attiecas uz apvienoto ietekmi, kad produktu izmanto vairāki lietotāji neatkarīgi no to skaita, ja nodarījums rada vai var radīt kaitējumu videi vai cilvēku veselībai.
- (10) Klimata pārmaiņu paātrināšanās, biodaudzveidības izzušana un vides degradācija kopā ar taustāmiem to postošās ietekmes piemēriem ir noveduši pie tā, ka zaļā pārkārtošanās ir mūsu laika galvenais mērķis un paaudžu vienlīdzības jautājums. Tāpēc, ja mainās Savienības tiesību akti, uz kuriem attiecas šī direktīva, tai būtu jāaptver arī jebkādi atjauninātie vai grozītie Savienības tiesību akti, kas ietilpst šajā direktīvā definēto noziedzīgo nodarījumu jomā, Savienības tiesību aktos noteiktajiem pienākumiem pēc būtības paliekot nemainīgiem. Tomēr, ja jauni juridiskie instrumenti aizliedz jaunu videi kaitīgu rīcību, šī direktīva būtu jāgroza, lai noziedzīgu nodarījumu kategorijām pievienotu arī jaunos nopietnos Savienības vides tiesību aktu pārkāpumus.]

- (11) Kvalitatīvie un kvantitatīvie sliekšņi, ko izmanto, lai definētu noziedzīgus nodarījumus pret vidi, būtu jāprecizē, sniedzot neizsmeļošu to apstākļu sarakstu, kuri iestādēm, kas izmeklē noziedzīgus nodarījumus, veic kriminālvajāšanu un iztiesā tos, **attiecīgā gadījumā** būtu jāņem vērā, novērtējot šādus sliekšņus. Tam būtu jāveicina direktīvas saskaņota piemērošana un efektīvāka noziegumu pret vidi apkarošana, kā arī jānodrošina juridiskā noteiktība. Tomēr šādiem sliekšņiem vai to piemērošanai nevajadzētu pārmērīgi apgrūtināt noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanu, kriminālvajāšanu vai iztiesāšanu.
- (11.a) **Ja ar nodomu izdarīta nelikumīga rīcība, uz ko attiecas šī direktīva, izraisa kādas personas nāvi, šāds nodoms būtu jāinterpretē saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Tādēļ šīs direktīvas izpratnē tas varētu būt nodoms izraisīt nāvi, vai arī tas varētu attiekties uz situāciju, kad noziedzīga nodarījuma izdarītājs ir rīkojies vai atturējies no rīcības brīvprātīgi un pārkāpjot kādu konkrētu pienākumu, bet nevēloties vai neatzīstot nevienas personas nāvi, kas tomēr ir iestājusies. Tas pats attiecas uz gadījumiem, ja ar nodomu izdarītā nelikumīgā rīcība, uz ko attiecas šī direktīvā, rada smagus miesas bojājumus kādai personai.**
- (11.b) **Attiecībā uz šajā direktīvā paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem jēdziens "vismaz rupja nolaidība" būtu jāinterpretē saskaņā ar valsts tiesību aktiem.**

- (12) Kriminālprocesā un tiesas procesos būtu pienācīgi jāņem vērā tādu organizētu noziedzīgu grupu iesaiste, kuras darbojas veidā, kas negatīvi ietekmē vidi. Kriminālprocesā būtu jāpievēršas korupcijai, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai, kibernoiedzībai un dokumentu viltošanai un – saistībā ar uzņēmējdarbību – pārkāpēja nodomam maksimāli palielināt peļņu vai ietaupīt izdevumus, ja tie rodas saistībā ar noziegumiem pret vidi. Šie noziedzības veidi bieži vien ir savstarpēji saistīti ar smagu noziegumu pret vidi veidiem, un tāpēc ar tiem nevajadzētu strādāt izolēti. Šajā sakarā īpašas bažas rada tas, ka daži noziegumi pret vidi tiek izdarīti, izmantojot kompetento pārvaldes iestāžu vai amatpersonu, kas pilda savus sabiedriskos pienākumus, iecietību vai aktīvu atbalstu. Dažos gadījumos tas var izpausties pat kā korupcija. Šādas rīcības piemēri ir acu pievēršana vai klusēšana par vides aizsardzības tiesību aktu pārkāpumiem pēc pārbaudēm, apzināta pārbaužu vai kontroles pasākumu neveikšana, piemēram, attiecībā uz to, vai atļaujas turētājs ievēro atļaujas nosacījumus, rezolūcijas vai balsojums par nelikumīgu licenču piešķiršanu vai viltotu vai nepatiesi labvēlīgu ziņojumu izdošana.]
- (13) Būtu jāsoda arī uzskūdišana uz noziedzīgiem nodarījumiem, kas izdarīti ar nodomu, to atbalstīšana un līdzdalība tajos. Mēģinājums izdarīt noziedzīgu nodarījumu, kas izraisa cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus, būtisku kaitējumu videi vai kas var radīt būtisku kaitējumu videi, vai kas citādi tiek uzskatīts par īpaši kaitīgu, arī būtu jāuzskata par noziedzīgu nodarījumu, ja to izdara ar nodomu.
- [(14) Sankcijām par noziedzīgiem nodarījumiem vajadzētu būt iedarbīgām, atturošām un samērīgām. Šajā nolūkā attiecībā uz fiziskām personām būtu jānosaka minimālais ilgums maksimālajam brīvības atņemšanas termiņam. Papildu sankcijas bieži vien tiek uzskatītas par iedarbīgākām nekā finanšu sankcijas, jo īpaši attiecībā uz juridiskām personām. Tādēļ kriminālprocesā vajadzētu būt piemērojamām papildu sankcijām vai pasākumiem. Tiem būtu jāietver pienākums atjaunot vidi, aizliegums piekļūt publiskajam finansējumam, tostarp iepirkuma procedūrām, dotācijām un koncesijām, kā arī atļauju atsaukšana. Tas neskar tiesnešu vai tiesu rīcības brīvību kriminālprocesa ietvaros atsevišķos gadījumos piemērot atbilstošas sankcijas.

- (15) Ja to paredz valsts tiesību akti, juridiskās personas būtu arī saucamas pie kriminālatbildības par noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi saskaņā ar šo direktīvu. Dalībvalstīm, kuru tiesību aktos nav paredzēta juridisko personu kriminālatbildība, būtu jānodrošina, ka to administratīvo sodu sistēmās ir noteikti iedarbīgi, atturoši un samērīgi sankciju veidi un apmēri, kā noteikts šajā direktīvā tās mērķu sasniegšanai. Lai nodrošinātu piemērotās sankcijas atturošo raksturu, būtu jāņem vērā juridisko personu finansiālais stāvoklis.
- (16) Praksē piemēroto sankciju apmēru turpmāka tuvināšana un iedarbīgums būtu jāveicina, izmantojot kopējus atbildību pastiprinošus apstākļus, kas atspoguļo izdarītā nozieguma smagumu. Ja ir iestājusies cilvēka nāve vai smagi miesas bojājumi un ja šie elementi jau nav noziedzīga nodarījuma pamatā, tos var uzskatīt par atbildību pastiprinošiem apstākļiem. Tāpat, ja noziedzīgs nodarījums pret vidi rada būtisku un neatgriezenisku vai ilgstošu kaitējumu visai ekosistēmai, tam vajadzētu būt atbildību pastiprinošam apstāklim tā smaguma dēļ, tostarp gadījumos, kas pielīdzināmi ekocīdam. Tā kā nelikumīgā peļņa, ko var gūt, vai izdevumi, no kuru maksāšanas var izvairīties, izdarot noziegumus pret vidi, ir svarīgs stimuls noziedzniekiem, tie būtu jāņem vērā, atsevišķā gadījumā nosakot atbilstošo sankciju apmēru.
- (17) Ja noziegumi turpinās, tie būtu pēc iespējas ātrāk jāizbeidz. Ja pārkāpēji ir guvuši finansiālu labumu, šādi ieguvumi būtu jākonfiscē.

- (18) Šī direktīva būtu jāpiemēro, neskarot valsts krimināltiesību vispārējos noteikumus un principus par sodu piemērošanu un izpildi saskaņā ar konkrētajiem apstākļiem katrā atsevišķā gadījumā.
- (19) Dalībvalstīm būtu jāparedz noteikumi par noilguma termiņiem, kas vajadzīgi, lai tās varētu rezultatīvi apkarot noziedzīgus nodarījumus pret vidi, neskarot valsts noteikumus, kuros nav noteikti noilguma termiņi izmeklēšanai, kriminālvajāšanai un izpildei.
- (20) Šajā direktīvā noteiktajiem pienākumiem paredzēt kriminālsodus nebūtu jāatbrīvo dalībvalstis no pienākuma valsts tiesību aktos paredzēt administratīvus sodus un citus pasākumus par pārkāpumiem, kas noteikti Savienības vides tiesību aktos.
- (21) Dalībvalstīm būtu skaidri jānosaka administratīvo tiesību un krimināltiesību piemērošanas joma attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Piemērojot valsts tiesību aktus, ar kuriem transponē šo direktīvu, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka kriminālsodu un administratīvo sodu piemērošanā tiek ievēroti Eiropas Savienības Pamattiesību hartas principi, tostarp *ne bis in idem* aizliegums.

- (22) Turklāt tiesu un administratīvajām iestādēm dalībvalstīs būtu jābūt pieejamiem dažādiem kriminālsodiem un citiem pasākumiem, lai pielāgotā un iedarbīgā veidā vērstos pret dažādiem noziedzīgas rīcības veidiem.
- (23) Jo īpaši ņemot vērā tādu nelikumīgu darbību veicēju mobilitāti, uz kuriem attiecas šī direktīva, kā arī noziedzīgu nodarījumu pārrobežu raksturu un iespēju veikt pārrobežu izmeklēšanu, dalībvalstīm būtu jānosaka jurisdikcija, lai iedarbīgi apkarotu šādu rīcību.
- (24) Noziedzīgi nodarījumi pret vidi kaitē dabai un sabiedrībai. Ziņojot par Savienības vides tiesību aktu pārkāpumiem, cilvēki veic sabiedrībai nozīmīgu darbību un sniedz būtisku ieguldījumu šādu pārkāpumu atklāšanā un novēršanā, tādējādi aizsargājot sabiedrības labklājību. Personas, kas sazinās ar organizāciju saistībā ar darbībām, ko tās veic savu darba pienākumu kontekstā, bieži vien ir pirmās, kas zina par draudiem vai kaitējumu sabiedrības interesēm un videi. Personas, kas ziņo par pārkāpumiem, tiek sauktas par trauksmes cēlējiem. Taču, baidoties no atribības, iespējamie trauksmes cēlēji nereti atturas ziņot par savām bažām vai aizdomām. Šādām personām būtu jānodrošina līdzsvarota un efektīva trauksmes cēlēju aizsardzība, kas noteikta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2019/1937⁹.
- (25) Citu personu rīcībā arī var būt vērtīga informācija par iespējamiem noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi. Viņi var būt skartās kopienas locekļi vai plašas sabiedrības locekļi, kas aktīvi piedalās vides aizsardzībā. Šādām personām, kas ziņo par noziegumiem pret vidi, kā arī personām, kas sadarbojas sankciju piemērošanā par šādu nodarījumu izdarīšanu, būtu jāsniedz nepieciešamais atbalsts un palīdzība saistībā ar kriminālprocesu, lai tās sadarbības dēļ nenonāktu nelabvēlīgākā situācijā, bet gan tiktu atbalstītas. Šīs personas būtu jāaizsargā arī no aizskaršanas vai nepamatotas kriminālvajāšanas saistībā ar ziņošanu par šādiem noziedzīgiem nodarījumiem vai viņu sadarbību kriminālprocesā.

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1937 (2019. gada 23. oktobris) par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem (OV L 305/17).

- (26) Ņemot vērā to, ka kriminālprocesā daba nevar sevi pārstāvēt kā cietušais, rezultatīvas izpildes nolūkā attiecīgās sabiedrības daļas locekļiem, kā definēts šajā direktīvā, ņemot vērā Orhūsas konvencijas ¹⁰ 2. panta 5. punktu un 9. panta 3. punktu, vajadzētu būt iespējai rīkoties vides kā sabiedriskā labuma interesēs, ievērojot dalībvalstu tiesisko regulējumu un attiecīgos procesuālos noteikumus.
- (27) Resursu un izpildes pilnvaru trūkums valsts iestādēm, kas atklāj, izmeklē, iztiesā noziedzīgus nodarījumus pret vidi vai veic kriminālvajāšanu saistībā ar tiem, rada šķēršļus iedarbīgai noziegumu pret vidi novēršanai un sodīšanai par to izdarīšanu. Konkrētāk, resursu trūkuma dēļ iestādēm vispār var tikt liegta iespēja veikt jebkādas darbības vai to izpildes darbības var tikt ierobežotas, ļaujot pārkāpējiem izvairīties no atbildības vai saņemt sodu, kas neatbilst noziedzīgā nodarījuma smagumam. Tādēļ būtu jānosaka minimālie kritēriji attiecībā uz resursiem un izpildes pilnvarām.
- (28) Izpildes panākšanas ķēdes rezultatīva darbība ir atkarīga no dažādām speciālistu prasmēm. Tā kā no noziedzīgo nodarījumu pret vidi radīto problēmu sarežģītības un šādu noziegumu tehniskā rakstura izriet vajadzība pēc daudzdisciplīnu pieejas, ir nepieciešamas augsta līmeņa juridiskās zināšanas, tehniskās zināšanas, kā arī augsts apmācības un specializācijas līmenis visās attiecīgajās kompetentajās iestādēs. Dalībvalstīm būtu jānodrošina apmācība, kas atbilst to personu darba funkcijām, kuras atklāj, izmeklē, iztiesā noziegumus pret vidi vai veic kriminālvajāšanu saistībā ar tiem. Lai maksimāli palielinātu izpildes panākšanas ķēdes profesionalitāti un rezultativitāti, dalībvalstīm būtu jāapsver arī specializētu izmeklēšanas nodaļu, prokuroru un krimināltiesnešu norīkošana darbam ar vidi saistītu krimināllietu izskatīšanā. Vispārējās krimināltiesas varētu nodrošināt specializētas tiesnešu palātas. Tehniskās zināšanas būtu jānodrošina pieejamas visām attiecīgajām izpildiestādēm.

¹⁰ Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO EEK) Konvencija par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem.

- (29) Lai nodrošinātu sekmīgu izpildi, dalībvalstīm attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi būtu jādara pieejami iedarbīgi izmeklēšanas instrumenti, piemēram, instrumenti, kas to tiesību aktos paredzēti organizētās noziedzības vai citu smagu noziegumu apkarošanai. Šiem instrumentiem cita starpā vajadzētu būt sakaru pārtveršanai, slepenai novērošanai, tostarp elektroniskai novērošanai, kontrolētām piegādēm, banku kontu uzraudzībai un citiem finanšu izmeklēšanas instrumentiem. Šie līdzekļi būtu jāpiemēro saskaņā ar proporcionalitātes principu un pilnībā ievērojot Eiropas Savienības Pamattiesību hartu. Saskaņā ar valsts tiesību aktiem izmeklējamu noziedzīgu nodarījumu būtībai un smagumam būtu jāpamato šo izmeklēšanas instrumentu izmantošana. Jāievēro tiesības uz personas datu aizsardzību.
- (30) Lai nodrošinātu iedarbīgu, integrētu un saskaņotu izpildes panākšanas sistēmu, kas ietver administratīvus pasākumus, kā arī civiltiesībās un krimināltiesībās paredzētus pasākumus, dalībvalstīm būtu jāorganizē iekšējā sadarbība un saziņa starp visiem administratīvās un krimināltiesiskās izpildes panākšanas ķēžu dalībniekiem un starp soda un korektīvo sankciju piemērotājiem. Ievērojot piemērojamus noteikumus, dalībvalstīm būtu jāsadarbojas arī ar ES aģentūru, jo īpaši *Eurojust* un Eiropola, starpniecību, kā arī ar ES struktūrām, tostarp Eiropas Prokuratūru (*EPPO*) un Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), to attiecīgajās kompetences jomās.
- (31) Lai nodrošinātu saskaņotu pieeju noziedzīgu nodarījumu pret vidi apkarošanai, dalībvalstīm būtu jāpieņem, jāpublicē un periodiski jāpārskata valsts stratēģija noziedzības apkarošanai vides jomā, nosakot mērķus, prioritātes un attiecīgus vajadzīgos pasākumus un resursus.

- (32) Šajā direktīvā minēto noziedzīgo nodarījumu iedarbīgas apkarošanas vajadzībām dalībvalstu kompetentajām iestādēm ir jāvāc precīzi, konsekventi un salīdzināmi dati par noziedzīgu nodarījumu pret vidi mērogu un tendencēm, kā arī par centieniem tos apkarot un to rezultātiem. Šie dati būtu jāizmanto, lai sagatavotu statistiku izpildes pasākumu operatīvai un stratēģiskai plānošanai, kā arī lai sniegtu informāciju iedzīvotājiem. Dalībvalstīm būtu jāvāc un jāiesniedz Komisijai attiecīgie statistikas dati par noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi. Komisijai būtu regulāri jānovērtē un jāpublicē rezultāti, pamatojoties uz dalībvalstu nosūtītajiem datiem.
- (33) Statistikas datiem par noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi, kas savākti saskaņā ar šo direktīvu, vajadzētu būt salīdzināmiem starp dalībvalstīm un vāktiem, pamatojoties uz kopējiem minimālajiem standartiem. Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs direktīvas īstenošanai, Komisijai būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras noteikt statistikas datu nosūtīšanas standarta formātu. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ¹¹.
- (34) Šajā direktīvā noteiktie pienākumi neskar Savienības tiesību aktus par procesuālajām tiesībām kriminālprocesā. Īstenojot šo direktīvu, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka kriminālprocesā tiek pilnībā ievērotas aizdomās turēto vai apsūdzēto personu procesuālās tiesības.

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

(35) Alternatīvas – lūdzu, dzēsiet vienu variantu atbilstīgi *IRL* izvēlei:

[*nepiedalīšanās:*] Saskaņā ar 1. un 2. pantu un 4.a panta 1. punktu Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots LES un LESD, un neskarot minētā protokola 4. pantu, Īrija nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā, un tai šī direktīva nav saistoša un nav jāpiemēro. VAI

[*piedalīšanās:*] Saskaņā ar 3. pantu un 4.a panta 1. punktu Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots LES un LESD, Īrija [ar ... vēstuli] ir paziņojusi, ka vēlas piedalīties šīs direktīvas pieņemšanā un piemērošanā.]

(37) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/35/EK ¹² tika papildināta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/123/EK ¹³, paredzot noteikumus par noziedzīgiem nodarījumiem un sodiem par piesārņojošu vielu noplūdi no kuģiem. Šādiem noziedzīgiem nodarījumiem un sodiem būtu jāietilpst šīs direktīvas darbības jomā. Tāpēc attiecībā uz dalībvalstīm, kas piedalās šīs direktīvas pieņemšanā un piemērošanā, Direktīva 2009/123/EK būtu attiecīgi jāaizstāj. **Tomēr konsekvences nolūkā un ņemot vērā, ka [dažām] dalībvalstij[-īm] joprojām būs saistoša Direktīva 2009/123/EK, arī turpmāk ir jāatsaucas uz Direktīvu 2005/35/EK un Direktīvu 2009/123/EK, ar ko to groza, attiecībā uz nodarījumiem, kas saistīti ar piesārņojošu vielu noplūdi no kuģiem.**

[(38) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 22 par Dānijas nostāju, kas pievienots LES un LESD, Dānija nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā, tāpēc Dānijai šī direktīva nav saistoša un nav jāpiemēro.

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/35/EK (2005. gada 7. septembris) par kuģu radīto piesārņojumu un par sankciju ieviešanu par pārkāpumiem (OV L 255, 30.9.2005., 11. lpp.).

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/123/EK (2009. gada 21. Oktobris), ar ko groza Direktīvu 2005/35/EK par kuģu radīto piesārņojumu un par sankciju ieviešanu par pārkāpumiem (OV L 280, 27.10.2009., 52. lpp.).

- (39) Ņemot vērā, ka šīs direktīvas mērķus, proti, nodrošināt noziedzīgu nodarījumu pret vidi vienotas definīcijas un paredzēt tādus iedarbīgus, atturošus un samērīgus kriminālsodus, kas piemērojami par smagiem noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka šīs direktīvas mēroga vai iedarbības dēļ šos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar LES 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.
- (40) Šajā direktīvā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas jo īpaši atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, tostarp personas datu aizsardzība, vārda un informācijas brīvība, darījumdarbības brīvība, tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu, nevainīguma prezumpcija un tiesības uz aizstāvību, noziedzīgu nodarījumu un sodu likumības un samērīguma principi, kā arī tiesības netikt divreiz tiesātam vai sodītam krimināllietā par to pašu noziedzīgo nodarījumu. Nodrošināt minēto tiesību un principu pilnīgu ievērošanu ir šīs direktīvas mērķis, un tā būtu attiecīgi jāīsteno,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Priekšmets

Ar šo direktīvu paredz noteikumu minimumu noziedzīgu nodarījumu un sankciju definēšanai, lai iedarbīgāk aizsargātu vidi.]

2. pants

Definīcijas

1. Šajā direktīvā 3. panta 2. un 3. punktā uzskaitīto nodarījumu definēšanai izmantotos terminus attiecīgā gadījumā interpretē saskaņā ar definīcijām, kas sniegtas 3. panta 1. punkta a) vai b) apakšpunktā minētajos tiesību aktos.

2. Šajā direktīvā piemēro citas šādas definīcijas:

1) [...]

[...]

(2) [...] ¹⁴[...] ¹⁵[...]

a) [...] "juridiska persona" ir jebkura juridiska vienība, kam ir šāds statuss saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem, izņemot valstis vai publisko tiesību juridiskās personas, kuras īsteno valsts varu, un starptautiskas sabiedriskās organizācijas;

[4) "attiecīgā sabiedrības daļa" ir personas, kuras skar vai varētu ietekmēt 3. vai 4. pantā minētie noziedzīgie nodarījumi. Šajā definīcijā par ieinteresētajām personām uzskata personas, kuras ir pietiekami ieinteresētas vai kuru tiesības ir aizskartas, kā arī nevalstiskās organizācijas, kas veicina vides aizsardzību un atbilst samērīgām prasībām saskaņā ar valsts tiesību aktiem;

(5) "cietušais" ir persona atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/29/ES ¹⁶ 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā sniegtajai definīcijai.]

¹⁴ [...]

¹⁵ [...]

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/29/ES (2012. gada 25. oktobris), ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus un aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2001/220/TI (OV L 315, 14.11.2012., 57.–73. lpp.).

3. pants
Noziedzīgi nodarījumi

1. **Dalībvalstis nodrošina, ka 2. un 3. punktā minētā rīcība, ja tā ir nelikumīga, ir uzskatāma par noziedzīgu nodarījumu.**

Šajā direktīvā "nelikumīga" rīcība ir tāda rīcība, kas pārkāpj kādu no turpmāk norādītajiem tiesību aktiem:

a) Savienības tiesību akti, kuru mērķis ir sasniegt vienu no Savienības vides rīcībpolitikas mērķiem, kā izklāstīts LESD 191. panta 1. punktā;

b) dalībvalsts pieņemts tiesību akts, administratīvi noteikumi vai dalībvalsts kompetentās iestādes pieņemts lēmumus, ar ko īsteno a) apakšpunktā minētos Savienības tiesību aktus.

2. [...] **Dalībvalstis nodrošina, ka turpmāk minētā rīcība ir uzskatāma par noziedzīgu nodarījumu, ja tā ir [...] izdarīta ar nodomu:**

- a) **noteikta daudzuma materiālu vai vielu, vai jonizējoša starojuma noplūde, emisija vai ievadīšana gaisā, augsnē vai ūdenī, kas izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augšnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;**
- b) **tāda produkta laišana tirgū, pārkāpjot aizliegumu vai citas vides aizsardzības prasības, kura plašākas izmantošanas rezultātā gaisā, augsnē vai ūdenī noplūst, tiek emitēts vai ievadīts tāds materiālu, vielu vai jonizējošā starojuma daudzums, kas izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, ūdens kvalitātei vai augšnes kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;**

- c) vielu ražošana, laišana tirgū **vai to pieejamības nodrošināšana tirgū, imports, eksports** vai lietošana atsevišķi, maisījumos vai izstrādājumos, ieskaitot to iestrādāšanu izstrādājumos, ja:
- i) šī [...] **rīcība** ir ierobežota saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1907/2006 ¹⁷ VIII sadaļu un XVII pielikumu; vai
 - ii) šī [...] **rīcība** ir aizliegta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 VII sadaļu; vai
 - iii) šī [...] **rīcība** nav saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1107/2009 ¹⁸; vai
 - iv) šī [...] **rīcība** nav saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 528/2012 ¹⁹; vai

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.).

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1107/2009 (2009. gada 21. oktobris) par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK (OV L 309, 24.11.2009., 1.–50. lpp.).

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 528/2012 (2012. gada 22. maijs) par biocīdu piedāvāšanu tirgū un lietošanu (OV L 167, 27.6.2012., 1.–123. lpp.).

v) šī [...] **rīcība** ietilpst Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1272/2008 ²⁰ darbības jomā; vai

vi) šī [...] **rīcība** ir aizliegta atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 2019/1021 ²¹ I pielikumam,

un tā izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;

c.a) tādu dzīvsudraba, dzīvsudraba savienojumu un dzīvsudraba maisījumu un dzīvsudrabu saturošu produktu ražošana, izmantošana, glabāšana, imports vai eksports, pārkāpjot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2017/852 noteiktās prasības, kas izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;

d) **attiecībā uz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/92/ES ²² 1. panta 2. punkta b) apakšpunktā minēto projekta attīstītāju – tādu projektu īstenošana bez attīstības piekrišanas, kas izklāstīti minētās direktīvas ²³ 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā un 4. panta 1. un 2. punktā un uzskaitīti I vai II pielikumā, un [...] kas rada vai var radīt būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai [...] ūdeņu stāvoklim, vai dzīvniekiem vai augiem;**

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1272/2008 (2008. gada 16. decembris) par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp.).

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1021 (2019. gada 20. jūnijs) par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem (OV L 169, 25.6.2019., 45. lpp.).

²² **Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/92/ES (2011. gada 13. decembris) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 26, 28.1.2012., 1. lpp.).**

²³ [...]

- e) atkritumu vākšana, transportēšana, atkalizmantošana vai apglabāšana, šādu darbību pārraudzība un apglabāšanas vietu uzraudzība pēc slēgšanas, tostarp darbības, kuras veic (atkritumu apsaimniekošanas) komercaģenti vai māklēri, ja [...] **šāda rīcība:**
- i) ir saistīta ar bīstamajiem atkritumiem, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/98/EK ²⁴ 3. panta 2. punktā, un ja **tā attiecas uz ievērojamu daudzumu;**
- ii) ir saistīta ar citiem atkritumiem, kas nav minēti i) apakšpunktā un izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;
- f) atkritumu sūtīšana Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1013/2006 ²⁵ 2. panta 35. punkta nozīmē, ja [...] šāda sūtīšana **ir saistīta ar** ievērojamu daudzumu neatkarīgi no tā, vai to veic kā vienu sūtījumu vai kā vairākus sūtījumus, kas šķiet savstarpēji saistīti;
- g) **attiecībā uz kuģa, kas ietilpst Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1257/2013 ²⁶ darbības jomā, īpašnieku, kas definēts minētās regulas 3. panta 1. punkta 14) apakšpunktā – [...] [...] kuģa pārstrāde ²⁷, neievērojot minētās regulas 6. panta 2. punkta a) apakšpunktā [...] minētās prasības, kas paredz pārstrādi kuģu pārstrādes rūpnīcās, kuras ir iekļautas saskaņā ar minētās regulas 16. pantu izveidotajā Eiropas sarakstā;**

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 22.11.2008., 3.–30. lpp.).

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 1013/2006 (2006. gada 14. jūnijs) par atkritumu sūtījumiem (OV L 190, 12.7.2006., 1. lpp.).

²⁶ **Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1257/2013 (2013. gada 20. novembris) par kuģu pārstrādi un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1013/2006 un Direktīvu 2009/16/EK (OV L 330, 10.12.2013., 1. lpp.).**

²⁷ [...]

- h) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/35/EK ²⁸ 4. panta 1. punktā minēto piesārņojošu vielu noplūde **no kuģa, kas ietilpst minētās direktīvas 3. panta 2. punkta darbības jomā**, [...] jebkurā no minētās direktīvas 3. panta 1. punktā minētajām teritorijām. **Šo punktu nepiemēro situācijām, kas izklāstītas [...]** minētās direktīvas 5. pantā. **Šo punktu nepiemēro maznozīmīgiem [...]** gadījumiem, kad [...] **izdarītā darbība** neizraisa ūdens kvalitātes pasliktināšanos, ja vien **ūdens kvalitātes pasliktināšanos neizraisa saistīti atkārtoti maznozīmīgi** gadījumi [...], kuri katrs atsevišķi to neizraisītu;

²⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/35/EK (2005. gada 7. septembris) par kuģu radīto piesārņojumu un par sankciju ieviešanu par pārkāpumiem (OV L 255, 30.9.2005., 11.–21. lpp.).

- i) tādas iekārtas [...] ekspluatācija vai **slēgšana** [...], kurā tiek veiktas bīstamas darbības vai kurā tiek glabātas vai izmantotas bīstamas vielas, [...] vai **maisījumi, ja uz šādu rīcību un šādu bīstamu darbību, vielu vai maisījumu** [...] attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/18/ES ²⁹ [...] vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES ³⁰ [...] ³¹ **un ja šāda rīcība** [...] izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem; **[Ja pirms šīs direktīvas tiek pieņemta Direktīva, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/75/ES (2010. gada 24. novembris) par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) un Padomes Direktīvu 1999/31/EK (1999. gada 26. aprīlis) par atkritumu poligoniem, i) punktu aizstāj ar noziedzīgu nodarījumu, kas ietilpst minētās direktīvas darbības jomā.]**
- i.a) iekārtas būvniecība, ekspluatācija un demontāža, ja uz šādu rīcību un šādu iekārtu attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/30/ES ³² darbības joma un ja šāda rīcība izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;

²⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/18/ES (2012. gada 4. jūlijs) par lielu ar bīstamām vielām saistītu avāriju risku pārvaldību, ar kuru groza un vēlāk atceļ Padomes Direktīvu 96/82/EK (Dokuments attiecas uz EEZ) (OV L 197, 24.7.2012., 1.–37. lpp.).

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/EK (2010. gada 24. novembris) par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17.–119. lpp.).

³¹ [...]

³² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/30/ES (2013. gada 12. jūnijs) par to darbību drošumu, kas saistītas ar naftas un gāzes nozares darbībām jūrā, un ar kuru groza Direktīvu 2004/35/EK (OV L 178, 28.6.2013., 66.–106. lpp.).

- j) [...] radioaktīvu materiālu **vai vielu** izgatavošana, ražošana, pārstrāde, pārvietošana, izmantošana, turēšana, glabāšana, transportēšana, imports, eksports vai apglabāšana, **ja uz šādu rīcību un šādu materiālu vai vielu attiecas** [...] Padomes Direktīva 2013/59/Euratom ³³ [...] **vai** Padomes Direktīva 2014/87/Euratom ³⁴ [...] ³⁵ **un ja šāda rīcība** [...] izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;
- k) virszemes ūdeņu vai gruntsūdeņu **Direktīvas 2000/60/EK izpratnē** ³⁶ ieguve, kas rada vai var radīt būtisku kaitējumu virszemes ūdensobjektu ekoloģiskajam stāvoklim vai potenciālam, vai pazemes ūdensobjektu kvantitatīvajam stāvoklim;
- l) Padomes Direktīvas 92/43/EEK ³⁷ IV [...] **vai** V pielikumā uzskaitīto savvaļas dzīvnieku vai augu sugu īpatņa/eksemplāra vai īpatņu/eksemplāru (ja uz V pielikumā minētajām sugām attiecas tie paši pasākumi, kas pieņemti attiecībā uz IV pielikumā minētajām sugām) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK ³⁸ 1. pantā minēto sugu īpatņa vai īpatņu nonāvēšana, iznīcināšana, iegūšana, turēšana īpašumā, pārdošana vai piedāvāšana pārdošanai, izņemot gadījumus, kad rīcība attiecas uz šādu īpatņuniecīgu daudzumu;
- m) tirdzniecība ar Padomes Regulas (EK) Nr. 338/97 ³⁹ A un B pielikumā uzskaitīto savvaļas dzīvnieku vai augu sugu īpatņiem/eksemplāriem vai to daļām vai atvasinājumiem, izņemot gadījumus, kad rīcība attiecas uz šādu īpatņu/eksemplāruniecīgu daudzumu;

³³ Padomes Direktīva 2013/59/Euratom (2013. gada 5. decembris), ar ko nosaka drošības pamatstandartus aizsardzībai pret jonizējošā starojuma radītajiem draudiem un atceļ Direktīvu 89/618/Euratom, Direktīvu 90/641/Euratom, Direktīvu 96/29/Euratom, Direktīvu 97/43/Euratom un Direktīvu 2003/122/Euratom (OV L 13, 17.1.2014., 1.–73. lpp.).

³⁴ Padomes Direktīva 2014/87/Euratom (2014. gada 8. jūlijs), ar kuru groza Direktīvu 2009/71/Euratom, ar ko izveido Kopienas kodoliekārtu kodoldrošības pamatstruktūru (OV L 219, 25.7.2014., 42.–52. lpp.).

³⁵ [...]

³⁶ **Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1.–73. lpp.).**

³⁷ Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7.–50. lpp.).

³⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7.–25. lpp.).

³⁹ Padomes Regula (EK) Nr. 338/97 (1996. gada 9. decembris) par savvaļas dzīvnieku un augu sugu aizsardzību, reglamentējot to tirdzniecību (OV L 61, 3.3.1997., 1. lpp.).

- n) [...] nelikumīgi iegūtu kokmateriālu vai **no šādiem kokmateriāliem iegūtu koka** izstrādājumu laišana Savienības tirgū [...], **pārkāpjot** Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 995/2010 ⁴⁰ **4. panta 1. punktā noteiktos aizliegumus un pienākumus**, izņemot gadījumus, kad rīcība attiecas uzniecīgu daudzumu; *[Ja pirms šīs direktīvas tiek pieņemta regula, ar ko paredz noteikumus par to, kā Savienības tirgū darīt pieejamas konkrētas ar atmežošanu un meža degradāciju saistītas preces un izstrādājumus, kā arī par to eksportu no Savienības un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 995/2010, n) punkts jāaizstāj ar noziedzīgu nodarījumu minētās regulas 3. panta darbības jomā.]*
- o) jebkāda rīcība, kas izraisa dzīvotnes noplicināšanos, vai **Padomes Direktīvas 92/43/EEK** ⁴¹ **II pielikuma a) punktā uzskaitīto dzīvnieku sugu traucēšana** aizsargājamā teritorijā **minētās** [...] direktīvas [...] ⁴² 6. panta 2. punkta nozīmē, ja šī noplicināšanās **vai traucējums** ir būtisks. **Dzīvotne aizsargājamā teritorijā ir jebkura tādu sugu dzīvotne, kuru vajadzībām teritoriju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK** ⁴³ **4. panta 1. vai 2. punktu klasificē kā īpašu aizsargājamo teritoriju, vai jebkura dabiska dzīvotne vai tādu sugu dzīvotne, kuru vajadzībām attiecīgajai teritorijai saskaņā ar Padomes Direktīvas 92/43/EEK 4. panta 4. punktu ir piešķirts īpaši aizsargājamās dabas teritorijas statuss vai attiecībā uz kurām teritorija saskaņā ar Padomes Direktīvas 92/43/EEK 4. panta 2. punktu ir ietverta Kopienā nozīmīgo teritoriju sarakstā;**

⁴⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 995/2010 (2010. gada 20. oktobris), ar ko nosaka pienākumus tirgus dalībniekiem, kas laiž tirgū kokmateriālus un koka izstrādājumus (OV L 295, 12.11.2010., 23.–34. lpp.).

⁴¹ **Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.).**

⁴² [...]

⁴³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.).

- p) invazīvu svešzemju sugu, kas rada bažas Savienībai, **ievešana Savienības teritorijā, laišana tirgū, turēšana, audzēšana, transportēšana, izmantošana, apmaiņšana, atļauja pavairot, audzēt vai kultivēt, izplatīšana apkārtējā vidē vai izplatīšana, ja:**
- i) rīcība pārkāpj ierobežojumus, kas minēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 143/2014 ⁴⁴ 7. panta 1. punktā, **un izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;**
- ii) rīcība pārkāpj nosacījumu par atļaujas saņemšanu, ko izdod dalībvalstis saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1143/2014 8. pantu vai Komisija saskaņā ar minētās regulas 9. pantu, un izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;
- q) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1005/2009 ⁴⁵ 3. panta 4. punktā definēto ozona slāni noārdošo vielu ražošana, laišana tirgū, imports, eksports **vai [...]** izmantošana vai tādu produktu un iekārtu **ražošana, laišana tirgū, imports vai eksports**, kas satur šādas vielas vai ir atkarīgi no tām; **[Ja pirms šīs direktīvas tiek pieņemta regula par ozona slāni noārdošām vielām un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1005/2009, q) punktu aizstāj ar noziedzīgu nodarījumu, kas ietilpst minētās regulas darbības jomā.]**

⁴⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1143/2014 (2014. gada 22. oktobris) par invazīvu svešzemju sugu introdukcijas un izplatīšanās profilaksi un pārvaldību (OV L 317, 4.11.2014., 35. lpp.).

⁴⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1005/2009 (2009. gada 16. septembris) par ozona slāni noārdošām vielām (OV L 286, 31.10.2009., 1.–30. lpp.).

- r) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 517/2014 ⁴⁶ 2. panta 1. punktā definēto fluorēto siltumnīcefekta gāzu [...] laišana tirgū, imports, [...] izmantošana [...] vai izplūde vai tādu produktu un iekārtu **laišana tirgū vai imports**, kas satur šādas gāzes vai ir atkarīgi no tām. **[Ja pirms šīs direktīvas tiek pieņemta regula par fluorētām siltumnīcefekta gāzēm un ar ko groza Direktīvu 2019/1937 un atceļ Regulu (ES) Nr. 517/2014, r) punktu aizstāj ar noziedzīgu nodarījumu, kas ietilpst minētās regulas darbības jomā.]**

3. Dalībvalstis nodrošina, ka rīcība, kas minēta **2. punkta a), b), c), c.a), [...] e), f), h), i), i.a), j), k), l), m), n), o), [...] q) un r) apakšpunktā**, arī ir noziedzīgs nodarījums, ja tā izdarīta vismaz rupjas nolaidības dēļ.

4. [...] Lai novērtētu, vai kaitējums vai iespējamais kaitējums ir būtisks [...] **2. punkta [...] a)– d) apakšpunkta, e) apakšpunkta ii) punkta, i), i.a), j), k) apakšpunkta un p) apakšpunkta i) un ii) punkta izpratnē attiecīgā gadījumā ņem vērā vienu vai vairākus šādus elementus:**

a) ietekmētās vides pamatstāvoklis;

b) vai kaitējums ir ilgstošs, vidēja termiņa vai īstermiņa;

[...]

c) [...] kaitējuma plašums;

d) [...] kaitējuma atgriezeniskums.

⁴⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 517/2014 (2014. gada 16. aprīlis) par fluorētām siltumnīcefekta gāzēm un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 842/2006 (OV L 150, 20.5.2014., 195.–230. lpp.).

5. [...] Lai novērtētu, vai darbība var radīt kaitējumu gaisa kvalitātei, augšnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei vai ūdeņu stāvoklim, vai dzīvniekiem vai augiem [...] **2. punkta [...]** a)–

d) apakšpunkta, e) apakšpunkta ii) punkta, i), i.a), j), k) apakšpunkta un p) apakšpunkta i) un ii) punkta izpratnē, attiecīgā gadījumā ņem vērā vienu vai vairākus šādus elementus:

- a) rīcība ir saistīta ar darbību, ko uzskata par riskantu vai bīstamu videi vai cilvēka veselībai, un tās veikšanai ir vajadzīga atļauja, kas netika saņemta vai ievērota;
- b) kādā mērā ir pārsniegtas vērtības, parametri vai ierobežojumi, kas noteikti [...] **kādā no 1. punkta a) vai b) apakšpunktā minētajiem tiesību aktiem** vai darbības atļaujā;
- c) vai materiāls vai viela ir klasificēti kā bīstami vai kā citādi uzskaitīti kā kaitīgi videi vai cilvēku veselībai.

6. [...] Lai novērtētu, vai daudzums irniecīgs vai ievērojams [...] **2. punkta e) apakšpunkta i) punkta, f), l), m) un n) apakšpunkta [...]** izpratnē attiecīgā gadījumā ņem vērā vienu vai vairākus šādus elementus:

- a) to priekšmetu skaits, uz kuriem attiecas noziedzīgais nodarījums;
- b) kādā mērā ir pārsniegts [...] **kāds** regulatīvais sliekšnis, vērtība vai cits obligātais parametrs, kas paredzēts kādā no **1. punkta a) vai b) apakšpunktā minētajiem aktiem**;
- c) attiecīgo dzīvnieku vai augu sugu aizsardzības statuss;
- d) atjaunošanas izmaksas, kas saistītas ar videi nodarīto kaitējumu, ja tās ir izsakāmas skaitļos.

4. pants

Uzkūdišana, atbalstīšana, līdzdalība un mēģinājums

1. Dalībvalstis nodrošina, ka uzkūdišana veikt kādu no 3. panta [...] **2. punktā** minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, **kas izdarīti ar nodomu**, tā atbalstīšana un līdzdalība tajā ir sodāma kā noziedzīgs nodarījums.
2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka mēģinājums **ar nodomu** izdarīt kādu no 3. panta **2. punkta** [...] a), b), c), **c.a)**, [...] e), f), h), i), **i.a)**, j), k), m), n) apakšpunktā, **p) apakšpunkta i) un ii) punktā**, q), r) apakšpunktā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem [...], ir sodāms kā noziedzīgs nodarījums.

[5. pants

Sodi fiziskām personām

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka par 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem piemēro iedarbīgus, samērīgus un atturošus kriminālsodus.
2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka par 3. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ja tie izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus, piemērojama maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz desmit gadi.
3. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka par 3. panta 1. punkta a)–j), n), q), r) apakšpunktā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem piemērojama maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz seši gadi.
4. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka par 3. panta 1. punkta k), l), m), o), p) apakšpunktā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem piemērojama maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz četri gadi.

5. Dalībvalsts veic arī visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka fiziskām personām, kuras ir izdarījušas 3. un 4. pantā minētos noziedzīgos nodarījumus, vajadzības gadījumā piemēro arī papildu sankcijas vai pasākumus, tostarp:
- a) pienākumu noteiktā laikposmā atjaunot vidi;
 - b) naudas sodus;
 - c) piekļuves aizliegumu publiskajam finansējumam, tostarp iepirkuma procedūrām, dotācijām un koncesijām, uz laiku vai pastāvīgi;
 - d) aizliegumu vadīt tāda veida iestādes, kas tika izmantotas noziedzīga nodarījuma izdarīšanā;
 - e) atļauju atsaukšanu attiecībā uz tādu darbību veikšanu, kuru rezultātā izdarīts noziedzīgais nodarījums;
 - f) pagaidu aizliegumus ieņemt vēlētus vai publiskus amatus;
 - g) tāda tiesas lēmuma publicēšanu valsts vai Savienības mērogā, kas attiecas uz notiesāšanu vai piemērotajām sankcijām vai pasākumiem.

6. pants

Juridisko personu atbildība

1. Dalībvalstis nodrošina, ka juridiskās personas var saukt pie atbildības par noziedzīgiem nodarījumiem, kas minēti 3. un 4. pantā, ja šādus noziedzīgus nodarījumus juridiskās personas labā ir izdarījusi jebkura persona, kura ieņem vadošu amatu juridiskajā personā, rīkojoties individuāli vai kā dalībnieks tādas juridiskas personas vadošā struktūrā, pamatojoties uz:
- a) pilnvarām pārstāvēt juridisko personu;

- b) pilnvarām pieņemt lēmumus juridiskās personas vārdā;
- c) pilnvarām īstenot kontroli juridiskās personas iekšienē.

2. Dalībvalstis arī nodrošina, ka juridiskas personas var saukt pie atbildības, ja 1. punktā minētās personas veiktas nepietiekamas pārraudzības vai kontroles dēļ kādai šai personai pakļautai personai ir bijusi iespēja izdarīt 3. un 4. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu šīs juridiskās personas labā.
3. Juridisko personu atbildība saskaņā ar 1. un 2. punktu neizslēdz kriminālvajāšanu pret fiziskām personām, kuras ir 3. un 4. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu izdarītājas, uzkūditājas vai līdzdalībnieces.

7. pants

Juridiskajām personām piemērojamās sankcijas

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka juridiskajai personai, ko sauc pie atbildības saskaņā ar 6. panta 1. punktu, var piemērot iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas.
2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka sankcijas vai pasākumi juridiskām personām, kas saskaņā ar 6. panta 1. punktu ir atbildīgas par 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ietver:
 - a) naudas sodu kā kriminālsodu vai naudas sodu, kas nav kriminālsods;
 - b) pienākumu noteiktā termiņā atjaunot vidi;
 - c) tiesību saņemt atbalstu vai priekšrocības no valsts atņemšanu;
 - d) uz laiku aizliegtu piekļuvi publiskajam finansējumam, tostarp iepirkuma procedūrām, dotācijām un koncesijām;

- e) pagaidu vai pastāvīgu aizliegumu veikt uzņēmējdarbību;
- f) atļauju atsaukšanu attiecībā uz tādu darbību veikšanu, kuru rezultātā izdarīts noziedzīgais nodarījums;
- g) pakļaušanu tiesas uzraudzībai;
- h) likvidāciju ar tiesas lēmumu;
- i) pagaidu vai pastāvīgu to struktūru slēgšanu, kas izmantotas noziedzīga nodarījuma izdarīšanai;
- j) uzņēmumu pienākumu ieviest uzticamības pārbaudes sistēmas, lai uzlabotu atbilstību vides standartiem;
- k) tāda tiesas lēmuma publicēšanu, kas attiecas uz notiesāšanu vai piemērotajām sankcijām vai pasākumiem.

3. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka juridiskai personai, kuru sauc pie atbildības saskaņā ar 6. panta 2. punktu, tiek piemērotas sankcijas vai pasākumi, kas ir iedarbīgi, samērīgi un atturoši.
4. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka 3. panta 1. punkta a)–j), n), q) un r) apakšpunktā minētie noziedzīgie nodarījumi ir sodāmi ar naudas sodiem, kuru maksimālais apmērs nav mazāks par 5 % no juridiskās personas [uzņēmuma] kopējā apgrozījuma visā pasaulē finanšu gadā pirms lēmuma par naudas soda uzlikšanu.
5. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka 3. panta 1. punkta k), l), m), o), p) apakšpunktā minētie noziedzīgie nodarījumi ir sodāmi ar naudas sodiem, kuru maksimālais apmērs nav mazāks par 3 % no juridiskās personas [uzņēmuma] kopējā apgrozījuma visā pasaulē finanšu gadā pirms lēmuma par naudas soda uzlikšanu.

6. Dalībvalstis veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka nelikumīgā peļņa, kas gūta, veicot noziedzīgo nodarījumu, un juridiskās personas gada apgrozījums tiek ņemti vērā, pieņemot lēmumu par atbilstošu naudas soda apmēru saskaņā ar 1. punktu.

8. pants

Atbildību pastiprinoši apstākļi

Ja vien turpmāk minētie apstākļi jau nav daļa no 3. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu sastāva elementiem, dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka attiecībā uz 3. un 4. pantā minētajiem attiecīgajiem noziedzīgajiem nodarījumiem par atbildību pastiprinošiem apstākļiem var uzskatīt šādus apstākļus:

- a) noziedzīgais nodarījums ir izraisījis cilvēka nāvi vai smagus miesas bojājumus;
- b) noziedzīgais nodarījums ir iznīcinājis ekosistēmu vai radījis tai neatgriezenisku vai ilgstošu būtisku kaitējumu;
- c) noziedzīgais nodarījums izdarīts noziedzīgas organizācijas ietvaros
Pamatlēmuma 2008/841/TI ⁴⁷ nozīmē;
- d) noziedzīgais nodarījums bija saistīts ar nepatiesu vai viltotu dokumentu izmantošanu;
- e) noziedzīgo nodarījumu izdarījusi valsts amatpersona, pildot savus pienākumus;
- f) pārkāpējs iepriekš ir izdarījis līdzīgus vides tiesību aktu pārkāpumus;
- g) noziedzīgais nodarījums tieši vai netieši radīja vai bija gaidāms, ka tas radīs ievērojamus finansiālus ieguvumus vai ļaus izvairīties no ievērojamiem izdevumiem;

⁴⁷ Padomes Pamatlēmums 2008/841/TI (2008. gada 24. oktobris) par cīņu pret organizēto noziedzību (OV L 300/42).

- h) pārkāpēja rīcība rada atbildību par kaitējumu videi, bet pārkāpējs nepilda savu pienākumu veikt koriģējošas darbības saskaņā ar Direktīvas 2004/35/EK ⁴⁸ 6. pantu;
- i) pārkāpējs nesniedz palīdzību pārbaužu veicējām un citām izpildiestādēm gadījumos, kad šāda prasība ir noteikta tiesību aktos;
- j) pārkāpējs aktīvi traucē pārbaudes, muitas kontroli vai izmeklēšanas darbības vai iebiedē vai ietekmē lieciniekus vai sūdzības iesniedzējus.

9. pants

Atbildību mīkstinoši apstākļi

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka attiecībā uz 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem par atbildību mīkstinošiem apstākļiem var būt uzskatāmi šādi apstākļi:

- a) pārkāpējs atjauno dabu iepriekšējā stāvoklī;
- b) pārkāpējs administratīvajām vai tiesu iestādēm sniedz informāciju, ko tās citādi nespētu iegūt, tādējādi palīdzot:
 - i) identificēt vai nodot tiesai pārējos pārkāpējus;
 - ii) atrast pierādījumus.

⁴⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/35/EK (2004. gada 21. aprīlis) par atbildību vides jomā attiecībā uz videi nodarītā kaitējuma novēršanu un atlīdzināšanu (OV L 143, 30.4.2004., 56.–75. lpp.).

10. pants

Iesaldēšana un konfiskācija

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka to kompetentās iestādes saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/42/ES ⁴⁹ attiecīgā gadījumā var iesaldēt vai konfiscēt līdzekļus, kas iegūti, un rīkus, kas izmantoti vai ko paredzēts izmantot, lai izdarītu vai palīdzētu izdarīt kādu no šajā direktīvā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.

11. pants

Noziedzīgu nodarījumu noilguma termiņi

1. Attiecībā uz 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai paredzētu noilguma termiņu, kas ir pietiekami ilgs pēc noziedzīga nodarījuma izdarīšanas dienas, lai veiktu noziedzīga nodarījuma rezultātīvu izmeklēšanu, kriminālvajāšanu, iztiesāšanu un tiesas lēmuma pieņemšanu.
2. Dalībvalsts veic vajadzīgos pasākumus, lai varētu veikt izmeklēšanu, kriminālvajāšanu, tiesas procesu un pieņemt tiesas lēmumu:
 - a) par 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, par kuriem paredzētais maksimālais sods ir brīvības atņemšana uz vismaz desmit gadiem, vismaz desmit gadus no noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīža, ja nodarījumi ir sodāmi;
 - b) par 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, par kuriem paredzētais maksimālais sods ir brīvības atņemšana uz vismaz sešiem gadiem, vismaz sešus gadus no noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīža, ja nodarījumi ir sodāmi;

⁴⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/42/ES (2014. gada 3. aprīlis) par nozieguma rīku un noziedzīgi iegūtu līdzekļu iesaldēšanu un konfiskāciju Eiropas Savienībā (OV L 127, 29.4.2014., 39. lpp.).

- c) par 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, par kuriem paredzētais maksimālais sods ir brīvības atņemšana uz vismaz četriem gadiem, vismaz četrus gadus no noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīža, ja nodarījumi ir sodāmi.
3. Atkāpjoties no 2. punkta, dalībvalstis var noteikt noilguma termiņu, kas ir īsāks nekā desmit gadi, bet nav īsāks par četriem gadiem, ar noteikumu, ka šo laikposmu var pārtraukt vai apturēt konkrētu darbību gadījumā.
4. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai varētu izpildīt:
- a) brīvības atņemšanas sodu tāda noziedzīga nodarījuma gadījumā, par kuru paredzētais maksimālais sods ir brīvības atņemšana uz vismaz desmit gadiem, kas piespriests pēc galīgā notiesājošā sprieduma par 3. un 4. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu, vismaz desmit gadus no galīgā notiesājošā sprieduma dienas;
- b) brīvības atņemšanas sodu tāda noziedzīga nodarījuma gadījumā, par kuru paredzētais maksimālais sods ir brīvības atņemšana uz vismaz sešiem gadiem, kas piespriests pēc galīgā notiesājošā sprieduma par 3. un 4. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu, vismaz sešus gadus no galīgā notiesājošā sprieduma dienas;
- c) brīvības atņemšanas sodu tāda noziedzīga nodarījuma gadījumā, par kuru paredzētais maksimālais sods ir brīvības atņemšana uz vismaz četriem gadiem, kas piespriests pēc galīgā notiesājošā sprieduma par 3. un 4. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu, vismaz četrus gadus no galīgā notiesājošā sprieduma dienas.

Minētie laikposmi var ietvert noilguma termiņa pagarinājumus pārtraukšanas vai apturēšanas dēļ.

12. pants
Jurisdikcija

1. Katra dalībvalsts veic vajadzīgos pasākumus, lai noteiktu savu jurisdikciju attiecībā uz 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ja:
 - a) noziedzīgais nodarījums pilnībā vai daļēji izdarīts šīs valsts teritorijā;
 - b) noziedzīgais nodarījums izdarīts uz kuģa vai gaisa kuģī, kas reģistrēts šajā valstī vai kuģo/lido ar tās karogu;
 - c) kaitējums ir nodarīts šīs valsts teritorijā;
 - d) pārkāpējs ir šīs valsts pilsonis vai pastāvīgais iedzīvotājs.
2. Dalībvalsts informē Komisiju, ja tā nolemj paplašināt savu jurisdikciju, lai aptvertu 3. un 4. pantā minētos noziedzīgos nodarījumus, kas veikti ārpus tās teritorijas, ja:
 - a) noziedzīgais nodarījums ir izdarīts tādas juridiskās personas labā, kas veic uzņēmējdarbību tās teritorijā;
 - b) noziedzīgais nodarījums ir izdarīts pret kādu no tās pilsoņiem vai pastāvīgajiem iedzīvotājiem;
 - c) noziedzīgais nodarījums ir radījis nopietnu risku videi tās teritorijā.

Ja kāds no 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem ir vairāk nekā vienas dalībvalsts jurisdikcijā, šīs dalībvalstis sadarbojas, lai noteiktu, kura dalībvalsts veiks kriminālprocesu. Attiecīgā gadījumā un saskaņā ar Padomes Pamatlēmuma 2009/948/TI ⁵⁰ 12. pantu lietu nodod *Eurojust*.

⁵⁰ Padomes Pamatlēmums 2009/948/TI (2009. gada 30. novembris) par jurisdikcijas īstenošanas konfliktu novēršanu un atrisināšanu kriminālprocesā (OV L 328, 15.12.2009., 42. lpp.).

3. Gadījumos, kas minēti 1. punkta c) un d) apakšpunktā, dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka to jurisdikcijas īstenošana nav pakļauta nosacījumam, ka kriminālvajāšanu var sākt tikai, pamatojoties uz oficiālu tās valsts paziņojumu, kurā ir izdarīts noziedzīgais nodarījums.

13. pants

To personu aizsardzība, kuras ziņo par noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi vai palīdz izmeklēšanā

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka aizsardzība, kas piešķirta saskaņā ar Direktīvu (ES) 2019/1937, ir piemērojama personām, kuras ziņo par šīs direktīvas 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.
2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka personām, kuras ziņo par šīs direktīvas 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem un sniedz pierādījumus vai citādi sadarbojas šādu noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanā, kriminālvajāšanā vai iztiesāšanā, tiek sniegts nepieciešamais atbalsts un palīdzība saistībā ar kriminālprocesu.

14. pants

Attiecīgās sabiedrības daļas tiesības piedalīties tiesvedībā

Dalībvalstis nodrošina, ka saskaņā ar valsts tiesību sistēmu attiecīgās sabiedrības daļas locekļiem ir atbilstīgas tiesības piedalīties tiesvedībā par 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, piemēram, kā civilprasītājiem.

15. pants

Prevencija

Dalībvalstis veic atbilstīgas darbības, piemēram, informēšanas un informētības veicināšanas kampaņas un pētniecības un izglītības programmas, kuru mērķis ir samazināt noziedzīgu nodarījumu pret vidi kopējo skaitu, veicināt informētību un samazināt risku kļūt par cietušo noziedzīgā nodarījumā pret vidi. Vajadzības gadījumā dalībvalstis rīkojas sadarbībā ar attiecīgajām ieinteresētajām personām.

16. pants

Resursi

Dalībvalstis nodrošina, ka valsts iestādēm, kas atklāj, izmeklē, iztiesā noziedzīgus nodarījumus pret vidi vai veic kriminālvajāšanu saistībā ar tiem, ir pietiekams skaits kvalificētu darbinieku un pietiekami finanšu, tehniskie un tehnoloģiskie resursi, kas vajadzīgi, lai tās varētu rezultatīvi pildīt savas funkcijas, kas saistītas ar šīs direktīvas īstenošanu.

17. pants

Apmācība

Neskarot tiesu neatkarību un atšķirības tiesu iestāžu organizācijā Savienībā, dalībvalstis prasa, lai personas, kas atbildīgas par kriminālprocesos iesaistīto tiesnešu, prokuroru, policijas, tiesu iestāžu darbinieku un kompetento iestāžu darbinieku apmācību, regulāri nodrošinātu tādu specializētu apmācību saistībā ar šīs direktīvas mērķiem, kas atbilst iesaistīto darbinieku un iestāžu darba funkcijām.

18. pants

Izmeklēšanas instrumenti

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka 3. un 4. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanas vai kriminālvajāšanas vajadzībām ir pieejami iedarbīgi izmeklēšanas instrumenti, piemēram, tādi, kurus izmanto organizētās noziedzības vai citos smagu noziegumu gadījumos.

19. pants

Koordinācija un sadarbība starp kompetentajām iestādēm dalībvalstī

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai izveidotu piemērotus mehānismus koordinācijai un sadarbībai stratēģiskā un operatīvā līmenī starp visām to kompetentajām iestādēm, kas iesaistītas noziedzīgu nodarījumu pret vidi novēršanā un apkarošanā. Šādi mehānismi ir vērsti vismaz uz šādu mērķu īstenošanu:

- a) nodrošināt kopīgas prioritātes un izpratni par saikni starp krimināltiesisko un administratīvo izpildi;
- b) veikt informācijas apmaiņu stratēģiskiem un operatīviem nolūkiem;
- c) īstenot apspriešanos atsevišķās izmeklēšanās;
- d) apmainīties ar paraugpraksi;
- e) sniegt atbalstu Eiropas praktizējošo speciālistu tīkliem, kas nodarbojas ar jautājumiem, kuri saistīti ar noziedzīgu nodarījumu pret vidi un ar tiem saistītu pārkāpumu apkarošanu,

un tie var tikt organizēti kā specializētas koordinācijas struktūras, saprašanās memorandi starp kompetentajām iestādēm, valstu izpildes tīkli un kopīgi apmācības pasākumi.

20. pants

Valsts stratēģija

1. Līdz [PB — lūgums ievietot datumu — viena gada laikā pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā] dalībvalstis izstrādā, publicē un īsteno valsts stratēģiju noziedzības apkarošanai vides jomā, kurā pievēršas vismaz šādiem jautājumiem:
 - a) valsts politikas mērķi un prioritātes šajā pārkāpumu jomā;
 - b) visu to kompetento iestāžu pienākumi un atbildība, kas iesaistītas šāda veida noziedzīgu nodarījumu apkarošanā;
 - c) kompetento iestāžu koordinācijas un sadarbības veidi;
 - d) administratīvo tiesību un civiltiesību izmantošanu, lai vērstos pret pārkāpumiem, kas saistīti ar noziedzīgiem nodarījumiem, kuri ietilpst šīs direktīvas darbības jomā;
 - e) nepieciešamie resursi un tas, kā tiks atbalstīta tiesībaizsardzības speciālistu specializācija;
 - f) procedūras un mehānismi sasniegto rezultātu regulārai uzraudzīšanai un izvērtēšanai;
 - g) tādu Eiropas tīklu palīdzība, kas nodarbojas ar jautājumiem, kuri ir tieši saistīti ar noziedzīgu nodarījumu pret vidi un ar tiem saistītu pārkāpumu apkarošanu.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka stratēģiju regulāri, ne retāk kā reizi piecos gados, pārskata un atjaunina, izmantojot pieeju, kas balstīta uz riska analīzi, lai ņemtu vērā attiecīgās norises un tendences un saistītos draudus saistībā ar noziegumiem pret vidi.

21. pants

Datu vākšana un statistika

1. Dalībvalstis vāc statistikas datus, lai uzraudzītu savu sistēmu iedarbīgumu noziedzīgu nodarījumu pret vidi apkarošanā.
2. Šā panta 1. punktā minētajos statistikas datus ietver vismaz šādu informāciju:
 - a) paziņoto ar noziegumiem pret vidi saistīto lietu skaits;
 - b) izmeklēto ar noziegumiem pret vidi saistīto lietu skaits;
 - c) noziegumu pret vidi kriminālizmeklēšanas vidējais ilgums;
 - d) notiesājošo spriedumu skaits par noziegumiem pret vidi;
 - e) to fizisko personu skaits, kas notiesātas un sodītas par noziegumiem pret vidi;
 - f) to juridisko personu skaits, kurām piemērotas sankcijas par noziegumiem pret vidi vai līdzvērtīgiem noziedzīgiem nodarījumiem;
 - g) noraidīto tiesas lietu skaits saistībā ar noziegumiem pret vidi;
 - h) par noziegumiem pret vidi piemēroto sankciju veidi un apmēri, tostarp atbilstoši noziedzīgo nodarījumu pret vidi kategorijām saskaņā ar 3. pantu.
3. Dalībvalstis nodrošina savu statistikas datu konsolidēta pārskata regulāru publicēšanu.
4. Dalībvalstis katru gadu nosūta Komisijai 2. punktā minētos statistikas datus standarta formātā, kas noteikts saskaņā ar 22. pantu.
5. Komisija regulāri publicē ziņojumu, pamatojoties uz dalībvalstu nosūtītajiem statistikas datiem. Ziņojumu pirmo reizi publicē trīs gadus pēc 22. pantā minētā standarta formāta noteikšanas.

22. pants
Īstenošanas pilnvaras

1. Komisija ir pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus, ar ko nosaka 21. panta 4. punktā minēto standarta formātu datu nosūtīšanai. Šos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 23. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.
2. Lai nosūtītu statistikas datus, standarta formātā iekļauj šādus elementus:
 - a) noziegumu pret vidi kopējā klasifikācija;
 - b) vienota izpratne par vienību skaitīšanu;
 - c) vienota izpratne par procesuālajiem posmiem (izmeklēšana, kriminālvajāšana, tiesas process) tiesvedībā par noziegumiem pret vidi;
 - d) vienots ziņošanas formāts.

23. pants
Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.
3. Ja komiteja atzinumu nesniedz, Komisija īstenošanas akta projektu nepieņem, un tiek piemērota Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešā daļa.

24. pants
Transponēšana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības vēlākais līdz *[PB – lūgums ievietot datumu – 18 mēnešu laikā pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā]*. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāma šāda atsauce.
2. Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus savu valsts tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

25. pants
Izvērtēšana un ziņošana

1. Komisija līdz *[PB – lūgums ievietot datumu – divus gadus pēc šīs direktīvas transponēšanas perioda beigām]* iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu, kurā novērtē, kādā mērā dalībvalstis ir veikušas vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis Komisijai dara zināmu visu informāciju, kas vajadzīga minētā ziņojuma sagatavošanai.
2. Reizi divos gados no *[PB – lūgums ievietot datumu, kas ir vienu gadu pēc transponēšanas perioda beigām]* dalībvalstis trīs mēnešu laikā nosūta Komisijai ziņojumu, kurā iekļauj kopsavilkumu par īstenošanu un darbībām, kas veiktas saskaņā ar 15.–17., 19. un 20. pantu.

3. Līdz [PB – lūgums ievietot datumu – pieci gadi pēc transponēšanas perioda beigām] Komisija veic šīs direktīvas ietekmes novērtējumu un iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei. Dalībvalstis sniedz Komisijai informāciju, kas vajadzīga minētā ziņojuma sagatavošanai.

26. pants

Direktīvas 2008/99/EK aizstāšana

Neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņu Direktīvas 2008/99/EK transponēšanai valstu tiesību aktos, ar šo direktīvu attiecībā uz dalībvalstīm, kurām tā ir saistoša, aizstāj Direktīvu 2008/99/EK. Attiecībā uz dalībvalstīm, kurām šī direktīva ir saistoša, atsauces uz Direktīvu 2008/99/EK uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu. Dalībvalstīm, kurām šī direktīva nav saistoša, Direktīva 2008/98/EK joprojām ir saistoša.

27. pants ⁵¹

Direktīvas 2005/35/EK piemērošana

Direktīvu 2009/123/EK [...] **aizstāj attiecībā uz dalībvalstīm [...], kurām šī direktīva ir saistoša [...], neskarot minēto dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņu minētās direktīvas transponēšanai valstu tiesību aktos. Attiecībā uz dalībvalstīm, kurām šī direktīva ir saistoša, atsauces uz Direktīvu 2009/123/EK uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu. Dalībvalstīm, kurām šī direktīva nav saistoša, Direktīva 2009/123/EK, ar ko groza Direktīvu 2005/35/EK, joprojām ir saistoša.**

⁵¹ Pārskatīto 27. panta formulējumu ierosinājusi prezidentvalsts sadarbībā ar Padomes Juridisko dienestu. Tas nav iekļauts daļējā vispārējā pieejā.

28. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

29. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm saskaņā ar Līgumiem.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā –
Priekšsēdētājs]*